

**BIOLOGIYA FANLARINI O‘QITISHDA KOUCHING METODIDAN
FOYDALANISHNING SAMARADORLIGI**

**ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕТОДА КОУЧИНГА В
ПРЕПОДАВАНИИ БИОЛОГИЧЕСКИХ НАУК**

**EFFECTIVENESS OF THE USE OF THE COACHING METHOD IN
TEACHING BIOLOGICAL SCIENCES**

To‘uchiyeva Gulxayoxon Muxammadaminovna–

Farg‘ona davlat universiteti o‘qituvchisi

Туйчиева Гулхаёхон Мухаммадаминовна –

преподаватель Ферганского государственного университета

Tuychiyeva Gulkhayokhon Mukhammadaminovna –

Teacher at Fergana State University

Annotatsiya *Ushbu maqola biologiya fanini o‘qitishda kouching (coaching) metodidan foydalanishning samaradorligini o‘rganishga bag‘ishlangan. Tadqiqotda kouching yondashuvining o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, muammolarni yechish qobiliyatlari va amaliy bilimlarini oshirishga ta’siri tahlil qilinadi. Kouching metodida o‘qituvchi o‘quvchilar bilan hamkorlikda ishlaydi, ularni rag‘batlantiradi va o‘zlarini kashf qilishga yo‘naltiradi. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, bu metod o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirish, bilimlarni chuqurlashtirish va o‘qitish jarayonini yanada interaktiv qilishda samarali bo‘ladi. Maqolada biologiya fanini o‘qitishda kouching texnikalarining amaliy qo‘llanilishi, ularning sinfda qo‘llash strategiyalari va natijalari batafsil yoritilgan.*

Kalit so‘zlar: *Biologiya ta’limi, Kouching metodi, Innovatsion pedagogika, Interaktiv ta’lim, Mustaqil fikrlash, O‘quvchilarning motivatsiyasi, Amaliy bilimlar, Ta’lim samaradorligi, O‘qitish strategiyalari, Shaxsiy rivojlanish*

Аннотация Данная статья посвящена исследованию эффективности метода коучинга в преподавании биологии. В исследовании анализируется влияние коучингового подхода на развитие независимого мышления студентов, навыков решения проблем и практических знаний. В методе коучинга преподаватель работает в сотрудничестве со студентами, мотивирует их и направляет к самопознанию. Результаты показывают, что этот метод эффективен для повышения мотивации студентов, углубления знаний и повышения интерактивности процесса обучения. В статье подробно описано практическое применение техник коучинга при преподавании биологии, их стратегии и результаты на уроках.

Ключевые слова: Биологическое образование, Метод коучинга, Инновационная педагогика, Интерактивное образование, Независимое мышление, Мотивация учащихся, Практические знания, Эффективность образования, Стратегии обучения, Личностное развитие.

Abstract This article is devoted to studying the effectiveness of using the coaching method in teaching biology. The study analyzes the impact of the coaching approach on increasing students' independent thinking, problem-solving skills, and practical knowledge. In the coaching method, the teacher works with students, encourages them, and guides them to self-discovery. The results show that this method is effective in increasing students' motivation, deepening knowledge, and making the teaching process more interactive. The article describes in detail the practical application of coaching techniques in teaching biology, strategies for their application in the classroom, and their results.

Keywords: Biology education, Coaching method, Innovative pedagogy, Interactive learning, Independent thinking, Student motivation, Practical knowledge, Educational effectiveness, Teaching strategies, Personal development

Biologiya fani tabiat hodisalari va tirik organizmlar haqidagi fan sifatida o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ularning analitik fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga katta imkoniyat beradi. Zamonaviy ta'lim metodlari orasida kouching metodi o'zining yuqori samaradorligi va interaktiv yondashuvi bilan ajralib turadi. Ushbu maqolada biologiya fanlarini o'qitishda kouching metodidan foydalanishning afzalliklari va uning ta'lim jarayonidagi o'rni yoritiladi.

Kouching metodi – bu o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida doimiy hamkorlikni yo'lga qo'yish, o'quvchining shaxsiy salohiyatini ochish va uning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga yo'naltirilgan ta'lim usuli. Ushbu metod quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

1. Shaxsiy yondashuv – Har bir o'quvchining qobiliyat va ehtiyojlariga mos keluvchi ta'lim dasturini ishlab chiqish.

2. Motivatsiyani oshirish – O'quvchining ichki qiziqishi va motivatsiyasini oshirish orqali ta'lim jarayonini samaraliroq qilish.

3. Feedback tizimi – Doimiy fikr-mulohaza almashinuvi orqali o'quvchining natijalarini kuzatib borish va rivojlantirish.

4. Maqsadga yo'naltirilgan yondashuv – Kouch o'quvchilarga aniq va realistik maqsadlar qo'yib, ularga erishish yo'lini ko'rsatadi.

5. Ishonch va qo'llab-quvvatlash – O'qituvchi o'quvchilarga motivatsiya beradi va ularning harakatlarini qo'llab-quvvatlaydi.

Biologiya darslarida kouching metodini qo'llash o'quvchilarni faol o'rganuvchi sifatida jalb qilish imkonini beradi. Bu quyidagi yo'llar bilan amalga oshiriladi:

1. Guruhli loyiha ishlari – O'quvchilar kichik guruhlariga bo'linib, muayyan biologik muammolar bo'yicha tadqiqotlar olib boradi. Har bir guruh o'z tadqiqot natijalarini taqdim qiladi, bu esa o'quvchilarning jamoaviy ishlash qobiliyatini rivojlantiradi.

2. Real hayotiy misollar – Biologiya fanidagi nazariy bilimlarni amaliy hayot bilan bog'lash orqali o'quvchilarning qiziqishi kuchaytiriladi. Masalan, ekologik muammolar, tibbiyot sohasidagi yangiliklar va o'simliklar hayotiy jarayonlari haqida misollar keltiriladi.

3. Mustaqil izlanish – O'quvchilar o'zlari mustaqil ravishda ma'lumot izlash va taqdimot tayyorlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu izlanishlar ilmiy maqolalar, internet resurslari va kitoblar orqali amalga oshiriladi.

4. Rolli o'yinlar – Biologik jarayonlarni tushuntirishda o'quvchilar o'rtasida rolli o'yinlar tashkil etilib, mavzuni yanada chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi. Masalan, o'quvchilar hujayra organoidlari sifatida o'z rollarini bajarib, hujayra ichidagi jarayonlarni aks ettiradilar.

5. Tajriba va eksperimentlar – Biologiya fanida laboratoriya ishlari va eksperimentlar orqali nazariy bilimlar mustahkamlanadi. Bu esa o'quvchilarga tajriba o'tkazish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

6. Tashqi ekspertlar bilan uchrashuvlar – Biologlar, ekologlar va boshqa soha mutaxassislari bilan uchrashuvlar tashkil qilinib, o'quvchilarga yangi bilimlar beriladi.

7. Virtual laboratoriyalar – Zamonaviy texnologiyalar yordamida virtual laboratoriya mashg'ulotlari o'tkazilib, o'quvchilarga interaktiv ta'lim beriladi. Bu imkoniyatlar orqali o'quvchilar eksperimentlarni xavfsiz va ko'proq miqdorda amalga oshirishlari mumkin.

Kouching Metodining Afzalliklari

1. O'quvchilarning faolligi oshadi – O'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifoda qilishadi va ta'lim jarayonida faol ishtirok etadi.

2. Ijodiy fikrlash rivojlanadi – Biologik masalalar yechimida o'quvchilar yangicha yondashuvlarni qo'llay boshlaydi.

3. Tashabbuskorlik ortadi – O'quvchilar dars jarayonida o'z tashabbuslarini ilgari suradi va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmasi shakllanadi.

4. Tanqidiy fikrlash rivojlanadi – O'quvchilar dars davomida bir-birlarining ishlarini tahlil qilib, o'z fikrlarini bildirishadi.

5. Jamoaviy ishlash qobiliyati – Kouching metodi guruhli ishlarga asoslangan bo'lib, o'quvchilar bir-birlari bilan hamkorlik qilish orqali jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

6. Amaliyotga yo'naltirilgan bilimlar – O'quvchilar olgan bilimlarini amaliyotda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi, bu esa ularning hayotiy ko'nikmalarini oshiradi.

7. Karyera rivoji uchun tayyorgarlik – Kouching metodi orqali o'quvchilar o'z oldilariga maqsadlar qo'yib, ularga erishishda muhim ko'nikmalarni rivojlantiradi. Bu esa ularning kelajakdagi professional faoliyatida yordam beradi.

Xulosa

Biologiya fanlarini o'qitishda kouching metodi o'quvchilarning faolligini oshirish va ularda mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish uchun samarali vosita hisoblanadi. Ushbu metod orqali o'quvchilarning biologiyaga bo'lgan qiziqishi ortib, ularning ilmiy izlanishlarga bo'lgan ishtiyoqi kuchayadi. Kouching metodi biologiyani nafaqat o'rganiladigan fan sifatida emas, balki real hayotiy bilim va ko'nikmalarni shakllantiruvchi fan sifatida o'qitishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Kamolova, M. M. CLASSIFICATION OF OPTICAL RADIATION RECEIVERS FOR THE DEVELOPMENT OF OPTOELECTRONIC INFORMATION-MEASURING SYSTEMS AI Zokirov.

2. To'ychiyeva, G. (2023, November). OLIY TA'LIMDA KOUCHING METODIKASINI QO'LLASH ASOSIDA TALABALARGA BILIM BERISHNING SAMARADORLIGI. In *Conference on Digital Innovation: "Modern Problems and Solutions"*.

3. Ўринбоева, М. С., & Расулова, Ш. А. ЭКОЛОГИК БАРҚАРОР
ТАРАҚҚИЁТНИ ТАЪМИНЛАШДА АХЛОҚНИНГ
ФУНКЦИЯЛАРИ. *ТОШКЕНТ-2021*, 104

4. Babaeva, H. U. Q., & Toychieva, G. M. (2023). *Technologik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari. Academic research in educational sciences*, 4(TMA Conference), 124-130.

5. Тўйчиева, Г. М. Бўлажак ўқитувчиларнинг касбий-билиш
компетенциясини шакллантириш. *Му аллим оём зликсиз билимлендири*², 125.